

Dette Grevinde Danneffolds Testamente confirmeredes af Kongen under 29de September 1780, det læstes og bekyndtjordes ved Skjoldnæsholms Birketing den 14de October 1780 og ved Sjællands Landsthing den 10de September 1794. Ved de følgende Thronskifter har der lige til den sidste Tid været behørig ansøgt om allerhøieste Stadfæstelse.

Den antydede Anordning om Fæsternes Rettigheder og Pligter i de ommeldte Henseender i Grevinde Danneffolds Testamente maa saaledes være gjældende Lov for disse Forhold, ligesom den, efter som dens Bestemmelser ikke alene angaae de daværende Fæstere, men tillige udstrækkes til alle de senere, maa betragtes som en det Offentlige og navnlig Communen sær vigtig Rettighed, hvis Overholdelse og Forsvar det tilkommer og paaligger det Offentlige at varetage, navnlig ved de locale Over- og Underøvrigheder, igjennem de førstes Tilfyn med Gødsprotocollerne for Skiftes og Fæstevæsenet m. v., og de Sidstes Forpligtelse til ved Tinglæsningerne at gjøre de lovbefalede Bemærkninger om tilstedeværende Baand og Hæstelser m. v.

Den Neergaardske Familie tilkjøbte sig imidlertid tidligt Godset, og uagtet den naturligtvis ikkun erhvervede det med de af Grevinde Danneffold samme paalagte Forpligtelser, administrerede den dog ikke alene Godset i modsat Aand af hendes Anordning, der ved den allerhøieste Confirmation var bleven til en virkelig Lov, men tilsidefatte ligefrem Anordningens væsentlige Bestemmelser i flere Henseender. Administrationen af Godset rettedes nemlig stedse paa at forøge Godseierens egen Fordeel af det, og at vakte saamange Byrder som muligt over paa Bønderne. Forsaa vidt den Danneffoldske Disposition heri har været til Hinder sees Godseieren deels ligefrem at have overtraadt denne, deels ad Omveie, navnlig ad Bevillingsveien at have søgt at tilintetgjøre dens Virkninger. Et ikke ringe Antal af Gaardmandsfamilier er derved paa dette Gods udryddet eller overgaaede til Huusmands- eller Arbejderclassen.

Beviset for det Første findes i de af Gods-

eieren udstedte Fæstebreve, der næsten alle indeholde flere Clausuler, der ere i ligefrem Strid med den Danneffoldske Disposition. Beviset for det Sidste afgive de flere erhvervede allerhøieste Bevillinger, i hvis Følge Gaardmandsstanden i tvende store til Godset hørende Byer er blevet saa godt som aldeles udryddet. I Begyndelsen af dette Aarhundrede nedlagde Godseieren saaledes ikke færre end 7 Gaarde i Balsøelille Bye, og ved en høist mærkelig allerhøieste Bevilling af 28de September 1831 tillodes det Godseieren af Allindemagle Bye at nedlægge indtil 100 Tdr. Hartkorn, og 10 Gaarde ere ifølge deraf forsvundne.

Vi skulle ikke opholde det høie Folkething med en detailleret Fremstilling og Udvikling af disse Forhold. Vi skulle indskrænke os til at bemærke, at vi, i Tilid til daværende Indenrigsminister Bangs Tilfagn i den forrige Rigsforsamlings Møde den 22de November 1848 om, at Ministeriet, naar tidlige Overtrædelser af Landbolovgivning anmeldtes for samme og ledsagedes af Data, der paa nogen Maade bestyrkede deres Rigtighed, vilde ansee det for sin Pligt at foranstalte Sagen under søgt og efter Omstændighederne videre forfulgt, have under 24de April forrige Aar indgivet et underdanigt Andragende til bemeldte Ministerium om, at samme, i Genhold til de deri fremsatte og udviklede Data, vilde lade indlede paa det Offentliges Begne den fornødne Undersøgelse m. v. af Forholdene paa Godset, men at vi under 21de August forrige Aar, fra Ministeriet modtog et vidtloftigt motiveret Svar herpaa, i hvis Følge den af os begjærte offentlige Undersøgelse for Skjoldnæsholms Gods Besiddende ikke kunde være at foranstalte.

Idet vi nu underdanigst tillade os for det høie Folkething herved at fremlægge i Gjenpart saavel vort nys berørte Andragende til Ministeriet og dettes Svar som det ovenommeldte allerhøist confirmerede Danneffoldske Testamente, tør vi haabe, at Thinget deri og navnlig i Ministeriets Svarskrivelse vil finde tilstrækkelige Data til at overbevise sig om, at Ret og Retfærdighed er tilsidefat